

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobce: J. G.
zastoupen Mgr. Vadimem Rybářem, advokátem
sídlem Tyršova 1714/27, 702 00 Ostrava

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 7. 2024, ve věci invalidního důchodu
takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 7. 2024, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla jeho námítky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2024 č. j. X, kterým byla žalobci zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu a uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila. Žalobce zdůraznil, že z jeho zdravotnické dokumentace jednoznačně vyplývá, že jeho zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je smíšená demence s převahou

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

Alzheimerovy složky, je vážnější, než jak byl vyhodnocen v posudcích žalované. Ode dne 12. 5. 2022, kdy byla žalobci na základě posudku o invaliditě České správy sociálního zabezpečení ze dne 29. 6. 2023, č. j. LPS/2023/916-NR-MRS_CSSZ, přiznána invalidita II. stupně, se jeho zdravotní stav nezlepšil, naopak jeho zdravotní stav je setrvale špatný a zhoršuje se. Toto vyplývá např. z lékařské zprávy – nález ze dne 2. 7. 2024, kde PhDr. D. F. uvedla, že: „Vyšetřením prokazujeme kognitivní deficit v úrovni středně těžké demence, zřejmá progresse stavu v porovnání s vyšetřením 10/22. Aktuální hodnota MMSE 17/30, skóre ACE-R 43/100“. Pro srovnání: při vyšetření v říjnu 2022 byly zjištěny tyto hodnoty: MMSE 22/30, ACE-R 73/100. „Deficit patrný ve všech složkách kognice. (...) S ohledem na úroveň kognitivních funkcí je pacient neuplatnitelný na trhu práce, doporučuji plnou invalidizaci. V běžných denních činnostech nutná neustálá dopomoc a dohled druhé osoby.“ Stejný postoj k potřebnosti plného invalidního důchodu zastává také MUDr. S. P., což žalobce doložil ambulantní zprávou ze dne 21. 9. 2023. Dle MUDr. P. potíže žalobce omezují v běžné denní činnosti, chůzi, transferech, sedu. Ke svým zdravotním obtížím žalobce uvedl, že trpí poruchami paměti, které se stále zhoršují; bez pomoci druhé osoby není schopen se dopravit na nákup či k lékaři, nedokáže sám hospodařit s penězi. Potýká se také s těžkou poruchou spánku. Dále trpí silnou bolestí zad, přičemž, jak je uvedeno v přiložené zdravotní dokumentaci, operace není v tomto směru z důvodu vysokého rizika možná, či necitlivostí dolních končetin. Kvůli rozsáhlým zdravotním problémům často pociťuje smutek, nervozitu a napětí. K prokázání svých zdravotních obtíží předložil žalobce mimo jiné ambulantní zprávu MUDr. M. S. ze dne 2. 8. 2024, ze které kromě dalšího dle něj vyplývá, že u něj došlo k exacerbaci chronického lumbaga a trpí muskuloskeletální a vertebrogenní etiologií. V závěru ambulantní zprávy ze dne 4. 4. 2024 pak MUDr. R. N. uvádí následující: „Chronický VAS, radikulopatie L5/S1, spinální stenoza s neurogenními klaudikacemi, dle NCH konzervativní postup pro komorbiditu; Demence, nejspíše smíšená, dle MR mozku demyelinizační změny, bez progresse; Zvětšená lymfatická uzlina za hlavou pankreatu NS, dyspeptické změny“. Podle této zprávy žalobce rovněž trpí těžkým syndromem spánkové apnoe. Žalobci bylo dále diagnostikováno onemocnění diabetes mellitus 2. typu, což dokládá diabetologickou zprávou MUDr. A. A. ze dne 21. 8. 2024. V lékařské zprávě ze dne 20. 8. 2024 pak MUDr. V. L. uvádí, že žalobce trpí těžkým astmatem bronchiale. Rovněž uvádí, že „Vzhledem ke stavu pacienta nutný doprovod 2. osoby k vyšetřením.“ Další progredující potíže vyplývají z lékařské zprávy MUDr. J. K. ze dne 4. 1. 2024: „atrofie svalstva větší proti minulým vyšetřením, (...) stp deze MCP I pro poúrazovou nestabilitu s přetrvávajícím alg sy – postupně progredujícím“. Kromě výše uvedeného se dle lékařské zprávy MUDr. V. V. ze dne 22. 3. 2024 žalobce potýká s hepatomegalií, steatózou jater, mírně zvětšenou lymfatickou uzlinou dorzálně za hlavou pankreatu a kalikolitiázou ledviny vpravo bez dilatace v KPS. Žalobce uzavřel, že ze strany ČSSZ nebyl dostatečně zhodnocen jeho nynější zdravotní stav. Je přesvědčen, že s ohledem na výše uvedené je zjevné, že jeho zdravotní obtíže jsou natolik závažné a snižují jeho pracovní schopnost natolik, že nelze dojít k závěru, že je u něj nyní snížena pracovní schopnost pouze o 50 %. Žalobce se domnívá, že by měl mít nárok na invalidní důchod III. stupně. Lékařské posudky, ze kterých žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela, zcela zjevně dostatečně nezohlednily všechny okolnosti jeho zdravotních obtíží a nebyly tak provedeny v souladu s právními předpisy. V rozporu se zákonem je pak i napadené rozhodnutí žalované. Rozhodnutí bylo dle žalobce vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a proto navrhuje jeho zrušení. Posudek, jako hlavní podklad pro vydání napadeného rozhodnutí, nenaplňuje, dle názoru žalobce,

požadavky testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku, jak jej dovodila konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu.

2. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry vypracovaných posudků. Žalovaná navrhla provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
3. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce požádal dne 24. 1. 2024 o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 19. 3. 2024 č. j. R-19.3.2024 – X žádost žalobce zamítla s odůvodněním, že podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 18. 3. 2024 je žalobce nadále podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., invalidní pro invaliditu druhého stupně. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 10. 7. 2024, č. j. X tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 19. 3. 2024 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 24. 6. 2024. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI., položce 2b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro lehké funkční postižení, kam patří stavy s MMSE 18-24 bodů, kdy posuzující lékařka stanovila míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 20-40 % na horní hranici 40 % s ohledem na metabolický syndrom a dopad na profesi žalobce. Tuto hodnotu navýšila o 10 % pro další zdravotní postižení zejména vertebrogenní. Celkový pokles pracovní schopnosti podle posuzující lékařky činí 50 % a odpovídá nadále uznání invalidity druhého stupně. Posuzující lékařka konstatovala, že lze prvoinstanční posudkový závěr potvrdit, a byla stanovena správná posudková kritéria v souladu s platnými právními předpisy. Dále uvedla, že pokud by mělo být hodnoceno vyšším procentním poklesem pracovní schopnosti, muselo by postižení žalobce spadat do kapitoly VI., položky 2c), kam patří stavy s MMSE 7-17 bodů se značným snížením duševní a celkové výkonnosti. Tato kritéria nejsou dle posuzující lékařky naplněna a nelze podle této položky hodnotit. Nebo by dle posuzující lékařky u žalobce muselo být objektivizováno vertebrogenní postižení posouditelné podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1d) pro těžké funkční postižení, s rozmezím poklesu pracovní schopnosti 50-70 %, kam patří stavy s trvalým kořenovým drážděním, s trvalým, funkčně významným neurologickým nálezem s těžkým postižením nervů, s parézami končetin, svalovými atrofiemi a poruchami hybnosti končetin či se závažnými poruchami svěračů. Takovéto postižení není u žalobce objektivizováno. Posuzující lékařka uzavřela, že se jedná nadále o invaliditu druhého stupně s trvalou platností s ohledem na charakter postižení.
5. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 30. 4. 2025, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Předsedkyní posudkové komise byla MUDr. E.P. dalším lékařem MUDr. S. O. s odborností psychiatrie a tajemnicí Bc. L. Š., DiS. Žalobce nebyl jednání posudkové komise přítomen.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů, diagnostický souhrn a posudkové hodnocení. Posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je od 12. 5. 2022 do 1. 7. 2024, tj. do posudkově významného psychologického nálezu ze dne 2. 7. 2024, zdravotní postižení uvedené v kapitole VI (postižení nervové soustavy), položce 2b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Od 12. 5. 2022 do 1. 7. 2024 posudková komise stanovila rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u žalobce smíšenou demenci s převahou Alzheimerovy složky s kognitivním deficitem lehkého stupně u premorbidně simplexní osobnosti PIQ 51. Při psychiatrickém vyšetření dne 25. 9. 2023 byl doporučen Donpethon 10mg 0-0-1, inhibitor acetylcholinesterázy, určený pro léčbu příznaků demence u osob s lehkou formou Alzheimerovy choroby (senilní demence), dále Sertralin. Jednalo se o lehké funkční postižení, poškození mozku s lehkým snížením duševní a celkové výkonnosti, MMSE 18-24 bodů, některé denní aktivity omezeny. Pokles pracovní schopnosti stanovila posudková komise horní hranicí daného rozpětí 20-40 %, při zohlednění pozvolné progresy a profese. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky pak zvýšila tuto hodnotu o 10 %, na celkových 50 %. Pokles pracovní schopnosti činil 50 % a u žalobce se jednalo o invaliditu II. stupně. Žalobce byl schopen při invaliditě II. stupně vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti. Dále posudková komise konstatovala, že od posudkově významného psychologického nálezu ze dne 2. 7. 2024, k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 10. 7. 2024 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole VI. (postižení nervové soustavy), položce 2c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Od 2. 7. 2024, k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 10. 7. 2024, posudková komise stanovila rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u žalobce smíšenou demenci s převahou Alzheimerovy složky, psychologický náález dokládá kognitivní deficit v úrovni středně těžké demence MMSE 17/30b, v popředí kognitivní deteriorace, mnestický deficit. Při následné psychiatrické kontrole dne 30. 9. 2024 pak posílena medikace o memantin (Mantomed). Jedná se o středně těžké funkční postižení, poškození mozku s lehkým snížením duševní a celkové výkonnosti, MMSE 18 až 24 bodů, některé denní aktivity omezeny. Pokles pracovní schopnosti stanovila posudková komise horní hranicí daného rozpětí 50-60 % při zohlednění profese. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšila tuto hodnotu o 10 %, na celkových 70 %. Pokles pracovní schopnosti činí 70 % a u žalobce se jedná o invaliditu III. stupně. Den změny stupně invalidity ze II. na III. posudková komise stanovila posudkově významným psychologickým nálezem ze dne 2. 7. 2024. Platnost posudku stanovila posudková komise bez omezení kontrolou s ohledem na prognózu stavu. Posudková komise se shodla s posudkovými závěry lékaře IPZS i lékaře ČSSZ v námitkovém řízení do posudkově významného psychologického nálezu ze dne 2. 7. 2024, do tohoto data, tj. do 1. 7. 2024 je shodně stanoven pokles pracovní schopnosti u žalobce hodnotou 50 %, od 2. 7. 2024 je posudkovou komisí na podkladě nových posudkově významných skutečností doložených uvedeným psychologickým nálezem stanoven pokles pracovní schopnosti u žalobce hodnotou 70 %.

6. Účastníci řízení neměli k závěrům posudkové komise žádné námitky.

7. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
8. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
9. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně.
10. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.
11. Krajský soud považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).
12. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
13. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
14. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobce ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobce. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise, že u žalobce šlo od 12. 5. 2022 do 1. 7. 2024 o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 50 % a od posudkově významného psychologického nálezu ze dne 2. 7. 2024, k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 10. 7.

2024 šlo o pokles o 70 %. K datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalobce tak byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Den změny stupně invalidity ze II. na III. posudková komise stanovila posudkově významným psychologickým nálezem ze dne 2. 7. 2024, kdy byl zjištěn kognitivní deficit na úrovni středně těžké demence MMSE 17/30, ACE-R 43/100 a byla zřejmá progresse stavu s porovnáním s vyšetřením v říjnu 2022 a deficit je patrný ve všech složkách kognice, zasaženy jsou poroznostní složky, mnestické funkce, exekutivní funkce i zrakově prostorové schopnosti. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě byl tedy stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel.

15. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
16. Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 27. 5. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně